

Напрямок: Формування нової моделі економіки на принципах сталого розвитку.

*Козуб В.І.,
студентка 5 курсу Національного університету харчових технологій, м. Київ,
Бублієнко Н.О.,
доцент кафедри екології та збалансованого природокористування
Національного університету харчових технологій, м. Київ*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА МОЛОЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сучасна, могутня держава потребує застосування обґрунтованої екологічної політики, побудованої на основі дії економічних важелів за умов децентралізації всієї системи управління країною і переходу на ринкові механізми керування економікою з урахуванням принципів сталого розвитку, реалізацію яких забезпечує механізм екологічного менеджменту. Євроінтеграційні наміри України та процес гармонізації українського законодавства з нормами та правилами ЄС є рушійним стимулом для цього.

Механізм екоменеджменту - це сукупність засобів впливу на формування безпечних екологічних умов життєдіяльності людини та на екологічні наслідки діяльності підприємств. На практиці механізм екоменеджменту реалізується за допомогою інструментів екоменеджменту - засобів впливу на соціально-економічні процеси, які дозволяють мінімізувати негативні наслідки в результаті виробничої діяльності підприємства. До інструментів екоменеджменту належать екологічний аудит, стандартизація, сертифікація, екологічна експертиза, екологічний маркетинг та інжиніринг.

ТОВ "Українська молочна компанія" - прогресивне господарство, що випускає молоко для подальшої переробки та виробництва молочної продукції. Щодоби господарством виробляється близько 96 тон молока, що спрямовується на подальшу обробку з виробленням продукції до найбільших національних виробників молокопродукції (наприклад, серед його клієнтів - "Галичина" і "Danone-Юнімілк"). Впровадження інструментів екоменеджменту на підприємстві мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище, підвищить ефективність використання ресурсів, сприятиме фінансовій стабільності підприємства та сформує засади до подальшої євроінтеграційної політики компанії.

Фундаментальною основою системної екологізації ТОВ "Українська молочна компанія" має стати впровадження ефективної системи екоменеджменту на базі стандартизованих системно-процесних підходів, визначених у міжнародних стандартах ISO 14001-97, ISO 14004-97, ISO 19011:2002, ISO 22000:2005, ISO 9000. Так, у розвинутих країнах більшість великих фірм вже пройшли сертифікацію згідно з ISO 9000 "Управління якістю" та сертифікували системи екологічного менеджменту, адже цього вимагають правила міжнародної торгівлі. Таким чином підприємство може не тільки зменшити вплив на навколишнє середовище, але й підвищити власну конкурентоспроможність.

Необхідною складовою екоменеджменту є економічне обґрунтування його процедур та керованих процесів. В Україні відбувається інтеграція природоохоронних економічних інструментів і механізмів в управління розвитком держави. На практиці такі інструменти та механізми повинні стимулювати раціональне використання природних ресурсів, стабілізувати якість навколишнього середовища, сприяти зменшенню витрат на штрафні санкції тощо.

Відповідно до "Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС" (далі - Угода) у 2016 році для молочної продукції українського виробництва було відкрито доступ до ринку ЄС. Відповідно до умов зони вільної торгівлі між Україною та ЄС ставки ввізного мита ЄС для частини молочних продуктів були зменшені до 0%. Решта позицій підпадають під дію тарифних квот, в рамках яких проводиться безмитний експорт. Адміністрування тарифних квот для експорту в ЄС здійснюється через систему імпортерських ліцензій та за принципом "перший прийшов - перший обслуговується". Станом на вересень 2017 року кількість затверджених експортерів, що отримали дозвіл на експорт молочної продукції на ринок ЄС, складала 19.

При ввезенні молока та молочної продукції у країни ЄС необхідно дотримуватись правил, що гарантують їх безпечність щодо контролю забруднюючих речовин, залишків пестицидів та ветеринарних препаратів, маркування та простежуваності.

Країна-експортер, включена до дозвільного списку країн з правом експорту відповідної продукції до ЄС, повинна щорічно подавати план моніторингу залишків ветеринарних препаратів, забруднюючих речовин у харчових продуктах згідно з Директивою 96/23/ЄС. З метою сприяння експорту харчових продуктів до країн-членів ЄС Держпродспоживслужбою України затверджуються щорічні плани державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у молоці.

Висновки. Для досягнення запланованих результатів модернізації підприємства, включаючи поліпшення показників екологічної та виробничої діяльності, підприємство повинно встановити, впровадити, підтримувати в робочому стані і постійно поліпшувати систему екологічного менеджменту, включаючи необхідні процеси їх взаємодії; забезпечити відповідність продукції вимогам ЄС щодо безпечності та проведенні сертифікації на відповідність міжнародним стандартам на підприємстві.